

РОЛЬ АНАЛІТИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ У ПРИЙНЯТТІ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

В. Кравченко, кандидат економічних наук
Центральноукраїнський національний технічний університет

В умовах постійних трансформацій економіки та зростаючої конкуренції управлінські рішення потребують надійної аналітичної основи. Показники фінансової та економічної діяльності є ключовим інструментом, що дозволяє керівникам оцінити реальний стан підприємства, визначити перспективи його розвитку та мінімізувати ризики. Вони відображають ліквідність, платоспроможність, рентабельність і оборотність активів, формуючи комплексну оцінку фінансової стійкості організації [1].

Системне використання аналітичних показників забезпечує можливість оперативно реагувати на зміни у фінансових потоках. Вони забезпечують прозорість управління, створюють основу для ефективної комунікації з інвесторами, кредиторами, а також інтегруються з системою ризик-менеджменту.

Основні функції аналітичних показників охоплюють [1,2,3]:

- стратегічне планування, яке передбачає визначення довгострокових цілей та шляхів їх досягнення;
- оперативне управління, що включає швидке реагування на зміни у фінансових потоках;
- прозорість управління, спрямовану на формування довіри з боку інвесторів, кредиторів та державних органів;
- інтеграцію з ризик-менеджментом, яка забезпечує своєчасне виявлення та нейтралізацію загроз.

Таким чином, аналітичні показники виступають інструментом інтерпретації даних, перетворюючи їх на управлінські рішення та забезпечуючи процес прийняття рішень більш обґрунтованим і результативним.

Попри значущість фінансово-економічної аналітики, на практиці існує низка проблем, які знижують ефективність управлінських рішень.

Серед проблемних аспектів застосування аналітичних показників варто виділити [1,4]:

1. Баланс між кількісними показниками та якісним аналізом. Аналітичні показники забезпечують кількісну оцінку діяльності підприємства, проте не завжди відображають її фактичний стан. Це пов'язано з тим, що надмірна концентрація на даних може призвести до формального підходу, оскільки управлінські рішення ухвалюються без урахування ринкових тенденцій чи людського фактору. Тому важливо поєднувати кількісні дані з експертними оцінками та якісним аналізом, що дозволяє сформувати більш комплексне бачення ситуації.

2. Актуальність та інтегрованість даних. Оперативне управління можливе лише за умови використання актуальної інформації. Якщо дані застарілі або системи збору та обробки не інтегровані, управлінські рішення можуть бути запізненими чи неефективними. Ключовим викликом є створення єдиної інформаційної бази, яка забезпечує швидкий доступ до достовірних показників і сприяє своєчасному прийняттю рішень.

3. Прозорість управління. Відкритість фінансової інформації є важливим чинником формування довіри інвесторів та кредиторів. Оскільки недостатня прозорість породжує сумніви щодо надійності компанії та її довгострокових перспектив.

4. Інтеграція з ризик-менеджментом. Ризик-менеджмент часто працює як окремий процес, який відділений від загальної системи управління на підприємстві. Це в свою чергу, знижує ефективність прийняття рішень, тому що, ризики не враховуються комплексно. Основна складність полягає в тому, щоб інтегрувати ризик-менеджмент у всі управлінські процеси та

зробити його невід'ємною частиною системи управління. Тому аналітичні показники допомагають своєчасно прогнозувати та нейтралізувати загрози, забезпечуючи стійкість і адаптивність підприємства.

Таким чином, аналітичні показники є важливим інструментом у процесі прийняття управлінських рішень. Вони забезпечують кількісну оцінку діяльності підприємства, створюють основу для стратегічного планування та оперативного управління, сприяють прозорості та інтеграції з ризик-менеджментом. Водночас проблемні аспекти їх застосування свідчать, що сама по собі аналітика не гарантує ефективності. Вона потребує якісного доповнення, актуальності та комплексного поєднання з якісним аналізом, ринковими тенденціями й людським фактором. Лише за цих умов управлінські рішення набувають більшої обґрунтованості та ефективності, а підприємство довгострокової стійкості й адаптивності.

Список літератури

1. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти / А. С. Полторак, В. М. Стамат, А. Л. Сухорукова, А. І. Бурковська. - Миколаїв: МНАУ, 2025. - 171 с. <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/22041/1/finansovij%20menedzhment%20posibnik.pdf>
2. Мельник, А., & Винокуров, Р. (2025). Особливості прийняття управлінських рішень, їх оцінка та оцінювання в сучасних умовах. Економіка та суспільство, (71). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-166>
3. Ларіна Т. Ф., Руденко С. В. Інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських рішень у системі формування інноваційно-інвестиційного потенціалу підприємства. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2026. Том 11. № 1. С. 285 – 288. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2026-1-53>
4. Чайкіна А.О. Особливості інтеграції ризик-менеджменту в систему управління підприємством. Економіка і суспільство. 2022. Вип. 39. С. 30–35. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-5>